

Tanky v boji o čas

5/42

Během operací německé armády v roce 1940 ve Francii velmi mnoho se mluvilo o operacích francouzských pancéřových divísi pod velením generála de Gaulle. Ačkoliv je velmi nesnadné podati přehled těchto bojů do detailů, nebude na škodu všimnouti si jich v hrubých rysech tak, jako jsou dosud známy. Nejsou zdaleka tak sensační, jak by se někdo domníval, a také ani vlivem okolností nemohly býti. Francouzi nikdy neprovedli na bojišti masový útok tanků. Užiti jednotlivé francouzské pancéřové divise sloužilo jenom pro získání času nebo pro menší operaci k zlepšení situace úseku.

Divise pod velením generála de Gaulle bylo pro oba tyto úkoly užito jednou na Aisně, podruhé na dolním toku Sommy. V prvním případě nám prostě vyprávění poskytně důkaz o vynikajících vlastnostech velitelových; v druhém případě lze viděti možnosti a omezení pancéřové divise, je-li vržena do bitvy ve spěchu a není-li dostatečně podporována letectvem a pozemními jednotkami. V žádném případě nebylo dosaženo plného úspěchu, ačkoliv je jasné, jaký ohromný výsledek by měly protiútoky pancéřových divísi, vedené na několika místech s úplnou podporou jiných zbraní.

15. května 1940 bylo generálovi de Gaulle nařízeno vytvořiti 4. pancéřovou divisi, sestávající ze dvou praporů těžkých tanků, dvou praporů lehkých tanků, z praporu chasseurs-à-pied a dvou oddílů polního dělostřelectva. Těžké tanky byly úplně nové; mužstvo však bylo nedostatečně vycvičeno, právě tak, jako střelci. Lehké tanky byly zastaralé.

Úkolem generála de Gaulle bylo získati čas pro dvě francouzské armády, které se měly zachytiti na čáře, všeobecně dané obloukem Rethel-Laon-Saint Quentin.

Po provedeném průzkumu generál se rozhodl dosáhnouti řeky Serre mezi Montcornet a Marle, asi 30 km severně řeky Aisne.

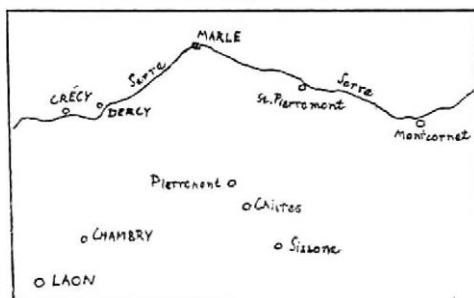
Celá divise se sestavovala po částech a jeden prapor těžkých tanků vůbec nedojel. Nicméně to všechno nevadilo a operace začala ráno 17. května 1940. Na levém křídle lehké tanky, shromážděné u Sissone, jely přímo vpřed, až dosáhly okrajů Montcornet. Tam však byl nepřítel dobře připraven a útoku nepodlehli. Na pravém křídle těžké tanky smetly nepřítele v Chivres a zničily i

zásobovací odřady. Pak pokračovaly dále v útoku ve směru na řeku Serre, ale osada St. Pierremont byla vybudována jako velmi dobrá protitanková překážka, které tanky nezdolaly. Německý prapor umístěný v močálavité krajině západně Chivres, provedl silný útok na most přes kanál de Dessèchement v Pierrepont do týlu těžkým tankům. Byl však odražen a donucen k ústupu zálohou, kterou generál de Gaulle ještě měl. Velitel armády nedbal neustálých připomínek generála, který žádal, aby armáda postoupila a obsadila výšiny jižně řeky Serre.

18. května tanky trpěly pod útoky bombardovacích letadel útočících střemhlav a nepřítel provedl protiútok z Marle. Ale Francouzové vydrželi. Pancéřová divise splnila svůj první úkol. V noci přišly posily, ale ztráty během boje byly značné. Deset těžkých tanků ze čtyřiceti, čtyřicet lehkých z osmdesáti bylo ztraceno. Jaký byl počet nepřátelských sil jižně řeky Serre není známo, ale všimneme-li si zničených zásobovacích odřadů, byl asi dosti značný.

Mezitím německé jednotky překročily řeku Serre západněji, pravděpodobně severně Laonu. Během noci generál de Gaulle přerušil dotyk s nepřítelem, shromáždil divisi u Laonu a 19. května podnikl druhý útok na řeku Serre. Zase bojoval ve dvou kolonách,

Situace na řece Serre.

lehké tanky na pravém křídle, ve směru na most v Dercy, těžké tanky vlevo ve směru na Crècy. Tanky na obou směrech dosáhly řeky, ale nedokázaly ji překročit. Němci podnikli silný protiútok z Marle ve směru silnice na Laon a večer byli v týlu pancéřové divise, ale nezpůsobili jí velké ztráty. V noci Němci také nezabránili dobře organizovanému ústupu divise, který musel následovati, aby

divise mohla splnit další úkol. Ústup kryl zadní voj u Chambry; divise ustoupila do prostoru jižně Laonu.

Nebyl to ani tak nepřítel, jako ne zkušenost vlastních lidí, která způsobila velké ztráty. Mužstvo lehkých tanků, které pravděpodobně nikdy před tím nevidělo vlastní těžké tanky, zahájilo na ně palbu, když kolona těžkých tanků ustupovala po vedlejší, souběžné komunikaci.

V noci se Němci pokoušeli vniknout do sestavy divise a velitel neměl potřebné pěchoty, aby tomu mohl dobře zabránit. Ale péce jenom se divisi podařilo příštího rána odpochodovati v pořádku, bez zvláštních ztrát. Divise získala pro armády vzadu umístění tří dnů pro lepší vybudování obrany.

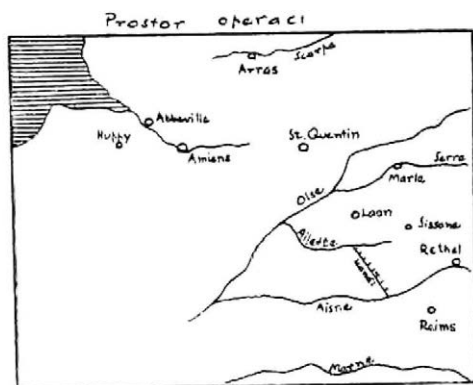
Pancéřová divise přemístila se potom k Amiens, kde bylo zamýšleno použití jí pro útok 21. května. Kdyby tato operace byla provedena, nebylo by to bývalo prospěšné operaci, kterou měl provést u Scarpe britský expediční sbor. Proto původní úmysl o použití divise byl změněn a divise byla přemístěna proti Abbeville. Generálu de Gaulle bylo nařízeno útokem zmenšit německé předmostí na jižním břehu řeky Somme u Huppy. Útok měl být proveden 28. května. Divise byla sesílena 40 tanky lehkými, plukem dobré koloniální pěchoty a oddílem dělostřelectva 105 mm. Ale podpora letectva neustále scházela.

Předmostí, dobyté Němci, bylo asi 13 km široké, maximální hloubka asi 7 km. Do hloubky bylo v něm vybudováno mnoho protitankových překážek, hlavně úpravou vesnic. Když generál de Gaulle viděl četné zbytky rozbitých anglických tanků z minulých útoků v tomto úseku, nemohl pochybovat o tom, jaký bude boj. Rozhodl se, že splní úkol během dvou dnů boje, a to útokem z jihu a jihozápadu. Bylo to originální pojetí. V těchto směrech terén stoupal a břeh řeky na pravém křídle, kudy měly jeti lehké tanky, byl dosti strmý. Zdálo se, že nejsilnější bod je vesnice Huppy, ležící na vrcholku německého předmostí, a generál se rozhodl poslati těžké tanky z obou stran.

Jednotky byly vrženy do boje ihned, jakmile dosly na bojiště, některé po celonočním pochodu. Útok tanku byl velmi úspěšný, ale pěchota, která je sledovala, nebyla schopná zmocnit se Huppy. Několik těžkých tanků zaútočilo na Huppy z týlu a skutečně netrvalo dlouho a posádka se vzdala. Dojem generála

de Gaulle byl, že Němci byli útokem otřeseni a větší část jednotek z předmostí ustoupila za řeku. Dokončení toho dne operaci se nepodařilo pro nedostatek pohonných hmot a únavu lidí.

Příštího dne, 29. května, útočící 4. panc. divise se setkala s vážným odporem nových německých jednotek, podporovaných i těžkým dělostřelectvem, jehož zásahy rozbíjely tanky, i těžké, na kusy. Nicméně lehké tanky, jedoucí podél řeky, vykonaly dobrou práci, právě tak jako lehké tanky, následované koloniální pěchotou, zmocnily se skupiny opevněných vesnic, ležící asi 3 km za Huppy

směrem k Abbeville. Právě tuto skupinu vesnic považoval velitel divise za nejdůležitější bod. Ve skutečnosti můžeme říci, že divise se zmocnila všech svých cílů pro ten den předvídaných. Pouze jeden, a to Mont de Cabert, odkud je možnost pozorování na celý Abbeville z jihozápadu, nebyl dobyt. Byl to jeden z mnoha bodů, dobře chráněných proti tankům. Bohužel divise pro nedostatek benzínu a zásob nemohla pokračovat v boji. Zásobování naprosto selhalo. A tak generálu de Gaulle nezbyvalo nic jiného, než požádati o vystřídání jinou jednotkou. Tou byla 51. britská divise.

Z tohoto krátkého popisu, který neobsahuje žádné speciální vojenské podrobnosti, nelze mnoho využít pro studium podobných operací. Ale uvědomíme si, že jednotka — i jednotka mající zkušeného a energického velitele — narychlo organisovaná, s neukázněným velitelským aparátem, bez podpory letectva, bez dobrého zásobování, někdy i vůbec bez jídla, pracující ve zmatku a v začátcích porážky, má tak těžké postavení, že nemůže úkol úplně splnit.